

УДК 620.9.001.32

Русіна Ю.О., к.е.н., доцент
Золковер А.О., к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ

«Структура енергетичного балансу у світовій енергетичній сфері еволюціонує як внаслідок вдосконалення технологій і екологічних факторів, так і завдяки наявним природним ресурсам та транспортним можливостям» [1, с.2].

Виробництво енергоносіїв є процесом достатньо обмеженим та сконцентрованим в окремих регіонах світу. Зростанням світового попиту на первинну енергію відзначені наступні країни та регіони: Китай, Індія, Бразилія та Близький Схід. Також такі країни, як: Франція, Швеція, Швейцарія, Фінляндія тощо, які мають обмежені запаси енергетичних ресурсів, забезпечують поповнення за рахунок атомної енергетики.

Теоретико-методичні питання щодо дослідження інноваційних процесів та оцінки інноваційного потенціалу енергетичної сфери відображені у наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як: Антоненко Л.А., Волес В., Гелехута Г.Г.; Горюнова Є. О., Иванов А.С., Калейніков Г.Є., Кириленко І.Г., Клинова-Дацюк Г.Д., Креховецький О.М., Кулик С.М., Лукомський Д., Могилко О.В., Мусис Н., Передерій Н.О. Але нові економічні та технологічні виклики одночасно відкривають можливості для пошуку та впровадження інноваційних розробок у галузі видобутку та переробки видів палива, виробництва, трансформації, постачання і споживання енергії, що відповідно зумовлює потребу у формуванні нової енергетичної стратегії держави [2].

Метою дослідження є з'ясування місця енергетичної безпеки держави в

контексті енергетичної стратегії України в сучасних умовах.

Енергетична безпека країни є важливою складовою національної безпеки. Енергетична безпека є однією з головних умов ефективного функціонування і подальшого розвитку країни. Державу можна вважати енергетично забезпеченою, коли сформовані передумови повного забезпечення енергетикою в необхідних обсягах всіх споживачів за буденних обставин, та за форс-мажорних ситуацій [3].

Світ вступає в нову енергетичну епоху, яка характеризується підвищенням потреб у паливі. Але, незважаючи на різкі зміни попиту і цін на нафту, тенденція до зростання споживання палива та енергії все ж залишається, хоча розподіл споживання між секторами і країнами дещо змінився. «Основу світового енергетичного балансу складають вуглеводневі енергоносії – нафта, газ і вугілля. Їхня частка у світовому енергозабезпеченні становить близько 81% (найбільшу складову має нафта – це 34,4%, вугілля – 26%, природний газ – 20,5%). Частка поновлюваних джерел енергії (ПДЕ), атомної енергії та гідроенергії у світовому енергетичному балансі відповідно становить 10,7%, 6,2% та 2,2%. В енергозабезпеченні розвинених країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), нафта займає найбільшу складову – її частка складає 39,3%. Частка природного газу становить 22,6%, вугілля – 20,8%, атомної енергії 10,6%, ПДЕ – 4,8% та гідроенергії – 1,9%» [1, с. 2]. Водночас тенденції розвитку суспільства вимагають істотного підвищення ефективності використання природних ресурсів, прийняття нових нетрадиційних рішень, здатних у найкоротший термін і з мінімальними витратами вирішити проблеми нестачі електроенергетичних потужностей, зменшити шкідливе навантаження на довкілля і провести модернізацію енергетики відповідно до вимог XXI ст. Такою альтернативою виступає відновлювальна енергетика.

Україна належить до енергодефіцитних країн, вона забезпечує приблизно 50% потреби в енергоресурсах. Відповідно до світових стандартів для країни постачання енергоносіїв з одного джерела не повинно перевищувати 25% [3, 4].

Тому нагальним питанням для енергетичної безпеки України є диверсифікація джерел постачання енергетичних ресурсів. Також важливість питання власності об'єктів, що забезпечують енергетику, виходить на передній план: гідроелектростанцій, атомних електростанцій, електромереж, нафто- та газопроводів тощо.

Основні етапи Національної енергетичної стратегії України до 2035 року передбачають сплановані заходи щодо [2]:

Етап 1. Виведення країни з енергетичної залежності від інших країн та реформування енергетичного сектору. Основні заходи на цьому етапі спрямовані на заохочення інвестицій у сферу ВДЕ та досягнення радикального прогресу у сфері ВДЕ через збільшення їх частки у кінцевому споживанні до 11% (8% від загального первинного постачання енергії).

Етап 2. Інноваційний розвиток сфери енергетики за рахунок прогресу у сфері відновлювальних джерел енергетики (ВДЕ). «Планується інтенсивне залучення інвестицій у сектор ВДЕ, розвиток розподіленої генерації, зокрема розробка та початок реалізації плану впровадження «розумних» енергетичних мереж (Smart Grids) та створення розгалуженої інфраструктури для розвитку електротранспорту» [2, с. 10].

Етап 3. Оптимізація та розвиток енергетичної інфраструктури, забезпечення сталого розвитку. Досягнення сталого розвитку має бути забезпечене узгодженістю завдань попередніх етапів та концентрацією зусиль при реалізації Національної енергетичної стратегії України.

Енергетична безпека України – є однією з основних умов забезпечення державного суверенітету, крім того основою для розвитку конкурентоспроможної інноваційної економіки та запорукою для входження, як невід'ємної частини, до єдиного європейського енергетичного простору.

Література

1. Основні положення енергетичних стратегій та програм Європейського союзу щодо розвитку енергетичної сфери в умовах формування загальноєвропейського ринку електроенергії – [Електронний ресурс] – Режим

доступу : <https://ua.energy/wp-content/uploads/2017/05/2.-Energetychni-Strategiyi-YES.pdf>.

2. Розпорядження про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 р. № 605-р Київ – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250250456>.

3. Єфімцева Л.О. Енергетична безпека в Україні : суть, походження та перспективи [Текст] / Л.О. Єфімцева // Історія аграрної економічної думки. – 2014. – № 5. – с.85-92.

4. Закон України «Про альтернативні джерела енергії»: станом на 13 квітня 2017 р./ Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во 2017. – 312 с. – (Бібліотека офіційних видань).

УДК 658.1

Кононенко Г.І., к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМИ ПЕРЕВАГАМИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

В сучасних умовах динамічних змін ринкового середовища, посилені дією процесів глобалізації, відбувається швидке знецінення конкурентних переваг, тому для досягнення цілей, отримання стійкого положення на ринку та успіху в конкурентній боротьбі потрібна стратегія „на випередження”, тобто проактивна стратегія. В аспекті зниження впливу на підприємство діяльності конкурентів важливим питанням є розгляд адаптаційних механізмів змін конкурентного потенціалу суб’єктів господарювання.

Адаптація підприємства до змін у зовнішньому середовищі вимагає від вищого менеджменту адекватної реакції: готовності до змін, у першу чергу, технологій, нерідко – організаційної структури підприємства та, навіть, мети